

Geboorten van de twee J's

YEDI, Kerst 2019

Wat is het idee? We gaan, in een aantal avonden, het gehele Kerstverhaal doorwerken met de focus op de verbinding met het Oude Testament. Daarbij zullen een aantal vragen besproken worden, maar eerst mogen jullie in groepjes de missende verwijzingen opzoeken en invullen, en de verwijzingen opzoeken die jullie niet kunnen thuisbrengen. Om dat eerste niet TE moeilijk te maken, wordt er voornamelijk gefocuseerd op de Messiaanse teksten uit Jesaja, DE Jezus-profetist bij uitstek; het gaat om de volgende teksten:

- Jesaja 7:14
- Jesaja 9:5-6
- Jesaja 11:1-10
- Jesaja 32:1-8
- Jesaja 42:1-7, 9
- Jesaja 49:1-7
- Jesaja 50:4-11
- Jesaja 53:1-12
- Jesaja 66:5-24
- Enkele teksten uit Micha en Maleachi als bonus.

Om het IETS simpeler te maken, doen de teksten uit Jesaja 50, 53 en 66 NIET mee deze keer!

Plan de campagne: jullie gaan nu allemaal bezig met een deel van de tekst, daarna bespreken we dit gezamenlijk en beantwoorden we de vragen.

Voorstudie (Matthéüs / Markus / Lukas / Johannes):

1.	- /	1:1	/	- /	-
2.	- /	-	/	- /	1:1-18
3.	- /	-	/	1:1-14 /	-
4.	1:1-17 /	-	/	3:23-38/	-

(Eerst 1 lezen, dan 2, dan 3 en dan 4, in die volgorde, anders klopt het niet).

Jan-Willem Dijkshoorn
s9807225

³⁹Kort daarop reisde Maria in grote haast naar het bergland, naar een stad in Juda, ⁴⁰waar ze het huis van Zacharias binnenging en Elisabet begroette. ⁴¹Toen Elisabet de groet van Maria hoorde, sprong het kind op in haar schoot; ze werd vervuld van de heilige Geest ⁴²en riep luid: ‘De meest gezegende ben je van alle vrouwen, en gezegend is de vrucht van je schoot!’ ⁴³Wie ben ik dat de moeder van mijn Heer naar mij toe komt? ⁴⁴Toen ik je groet hoorde, sprong het kind van vreugde op in mijn schoot. ⁴⁵Gelukkig is zij die gelooft heeft dat de woorden van de Heer in vervulling zullen gaan.’

⁴⁶Maria zei:

*‘Mijn ziel prijst en looft de Heer,
⁴⁷mijn hart juicht om God, mijn redder:
⁴⁸hij heeft oog gehad voor mij, zijn minste dienares.
 Alle geslachten zullen mij voortaan gelukkig prijzen,
⁴⁹ja, grote dingen heeft de Machtige voor mij gedaan,
 heilig is zijn naam.
⁵⁰Barmhartig is hij, van geslacht op geslacht,
 voor al wie hem vereert.
⁵¹Hij toont zijn macht en de kracht van zijn arm
 en drijft uiteen wie zich verheven wanen,
⁵²heersers stoot hij van hun troon
 en wie gering is geeft hij aanzien.
⁵³Wie honger heeft overlaadt hij met gaven,
 maar rijken stuurt hij weg met lege handen.
⁵⁴⁻⁵⁵Hij trekt zich het lot aan van Israël, zijn dienaar,
 zoals hij aan onze voorouders heeft beloofd:
 hij herinnert zich zijn barmhartigheid
 jegens Abraham en zijn nageslacht,
 tot in eeuwigheid.’*

⁵⁶Maria bleef ongeveer drie maanden bij haar, en ging toen terug naar huis.

Besprekingsvragen

- Wat is het verschil/overeenkomst tussen Elisabets reactie en die van Maria?
- Vergelijk de lofzang van Maria met die van Hanna; bedenk ook of je van wat Maria zegt zinsneden herkent uit andere (lof)liederen.

Matthéüs 1

¹⁸De afkomst van Jezus Christus was als volgt. Toen zijn moeder Maria al was uitgehuwelijkt aan Jozef maar nog niet bij hem woonde, bleek ze zwanger te zijn door de heilige Geest. ¹⁹Haar man Jozef, die een rechtschapen mens was, wilde haar niet in opspraak brengen en dacht erover haar in het geheim te verstoppen. ²⁰Toen hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer. De engel zei: ‘Jozef, zoon van David, wees niet bang je vrouw Maria bij je te nemen, want het kind dat ze draagt is verwekt door de heilige Geest. ²¹Ze zal een zoon baren. Geef hem de naam Jezus, want hij zal zijn volk bevrijden van hun zonden.’ ²²Dit alles is gebeurd opdat in vervulling zou gaan wat bij monde van de profeet door de Heer is gezegd: ²³‘De maagd zal zwanger zijn en een zoon baren, en men zal hem de naam Immanuel geven,’ wat in onze taal betekent ‘God met ons’. ²⁴Jozef werd wakker en deed wat de engel van de Heer hem had opgedragen: hij nam haar bij zich als zijn vrouw, ²⁵maar hij had geen gemeenschap met haar voordat ze haar zoon geboord had. En hij gaf hem de naam Jezus.

Besprekingsvragen

- Nu we alle vier de personen in dit drama voorbij hebben zien komen, probeer je eens in te leven in hen; bij wie gaat dat het makkelijkst? Hoe zou je zelf reageren, vermoed je, op de gebeurtenissen?
- Durf je met Maria te zeggen “Zie de dienstmaagd/-knecht van de Heer: mij geschiede naar uw woord.”?

Huiswerk

Luister naar John Rutters Magnificat (in ieder geval het eerste deel van 7, liefst de rest ook); het is te vinden op <https://www.youtube.com/playlist?list=PLXpQCRhZw2lbBEWepbFkuf3hRwdlZz3OZ>

41: Ik, man, zeg ‘Auw...’

42: *Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui[, Iesus].*

45: Wie ‘zij’?

46

Vgl. 1 Samuel 2:1-10

Of: ‘de plannen van hoogmoedigen stuurt hij in de war’.

55

56: Negende maand Elisabet!

20: Let op de aanspreekvorm!

21: Psalm 130:8

22: Realiseert Jozef zich deze verwijzing?

23: Jesaja __: __ LXX + vertaling

25: Dit betekent dat het huwelijk in eerste instantie niet geldig was, want ongeconsumeerd; volgens de R-K Kerk is dat een huwelijksplicht, maar tegelijk hebben Jozef en Maria dit nooit uitgevoerd, zegt men (dogma “Maria altijd maagd”; KKK 499-501).

④ Lukas 1

⁵⁷Toen de dag van haar bevalling was aangebroken, bracht Elisabet een zoon ter wereld.
⁵⁸Haar burenen en verwanten hoorden hoe barmhartig de Heer voor haar was geweest, en ze verheugden zich samen met haar. ⁵⁹Op de achtste dag kwamen ze het kind besnijden, en ze wilden het Zacharias noemen, naar zijn vader. ⁶⁰Maar zijn moeder zei: 'Nee, Johannes zal hij heten!' ⁶¹Ze zeiden tegen haar: 'Er is niemand in je familie die zo heet.' ⁶²Ze beduidden zijn vader te laten weten hoe hij het kind wilde noemen. ⁶³Hij vroeg om een schrijftablet en schreef erop: 'Johannes is zijn naam.' Iedereen was verbaasd. ⁶⁴En meteen werd de verlamming van zijn mond en zijn tong ongedaan gemaakt, en hij begon te spreken en loofde God. ⁶⁵Alle omwonenden waren diep onder de indruk, en in heel het bergland van Judea werden deze gebeurtenissen besproken. ⁶⁶Ieder die het hoorde bleef erover nadenken, en vroeg zich af: Hoe zal het verdergaan met dit kind? Want de machtige hand van de Heer beschermde hem. ⁶⁷Zijn vader Zacharias werd vervuld van de heilige Geest en sprak deze profetie:

⁶⁸'Geprezen zij de Heer, de God van Israël, hij heeft zich om zijn volk bekommerd en het verlost.

⁶⁹Een reddende kracht heeft hij voor ons opgewekt uit het huis van David, zijn dienaar,

⁷⁰zoals hij van oudsher heeft beloofd bij monde van zijn heilige profeten:

⁷¹bevrijd zouden we worden van onze vijanden, gered uit de greep van allen die ons haten.

⁷²Zo toont hij zich barmhartig jegens onze voorouders en herinnert hij zich zijn heilig verbond:

⁷³de eed die hij gezworen had aan Abraham, onze vader, dat wij, ⁷⁴ontkomen aan onze vijanden,

hem zonder angst zouden dienen,

⁷⁵toegewijd en oprecht, altijd levend in zijn nabijheid.

⁷⁶En jij, kind, jij zult genoemd worden: profeet van de Allerhoogste, want voor de Heer zul je uit gaan om de weg voor hem gereed te maken,

⁷⁷en om zijn volk bekend te maken met hun redding door de vergeving van hun zonden.

⁷⁸Dankzij de liefdevolle barmhartigheid van onze God zal het stralende licht uit de hemel over ons opgaan

⁷⁹en verschijnen aan allen die leven in duisternis en verkeren in de schaduw van de dood,

zodat we onze voeten kunnen zetten op de weg van de vrede.'

⁸⁰Het kind groeide op en werd gesterkt door de Geest. Johannes leefde in de woestijn tot de dag aanbrak waarop hij zich kenbaar maakte aan het volk van Israël.

Bespreekvragen

- Vergelijk deze lofzang met de vorige twee (Hanna en Maria): wat valt op qua verschil en overeenkomst?
- Kun je je iets voorstellen bij de verbazing van de burenen, zowel de directe bij de naamgeving als de rest?

Lukas 2

¹In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven. ²Deze eerste volkstelling vond plaats tijdens het bewind van Quirinius over Syrië. ³Iedereen ging op weg om zich te laten inschrijven, ieder naar de plaats waar hij vandaan kwam. ⁴Jozef ging van de stad Nazaret in Galilea naar Judea, naar de stad van David die Betlehem heet, aangezien hij van David afstamde, ⁵om zich te laten inschrijven samen met Maria, zijn aanstaande vrouw, die zwanger was. ⁶Terwijl ze daar waren, brak de dag van haar bevalling aan, ⁷en ze bracht een zoon ter wereld, haar eerstgeborene. Ze wikkelde hem in een doek en legde hem in een voederbak, omdat er voor hen geen plaats was in het nachtverblijf van de stad.

⁸Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden de wacht bij hun kudde. ⁹Opeens stond er een engel van de Heer bij hen en werden ze omgeven door het stralende licht van de Heer, zodat ze hevig schrokken. ¹⁰De engel zei tegen hen: 'Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde zal vervullen: ¹¹vandaag is in de stad van David jullie redder geboren. Hij is de messias, bij de Heer. ¹²Dit zal voor jullie het teken zijn:

58: ← Lucas 1: _____

60: ← Lucas 1: _____

63: Zie 60

64: ← Lucas 1: _____

65

| De grapevine werkt prima!

|

66

67: ← Lucas 1: _____

68: Pss. 41:4; 106:48; 111:9

69: Jesaja _____: _____

70: _____ (Vul maar één in)

71: Jesaja 10:20-27 (Onder andere)

76: Jesaja 40:3-5; Maleachi _____: _____

78

| Jesaja 9:1

|

79

80: → Lucas 3:1-6

1 – 2: Wie heerst er ook weer over de wereld?

3: Volksverhuizing!

4: 1 Samuel 16:1; Mattheüs 1:16 e.t.

5: Discussiepuntje: wanneer was Maria zwanger geworden?

12: Want ja, hoeveel hiervan zullen er zijn in deze specifieke plaats?

jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt.’¹³En plotseling voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees met de woorden:

¹⁴‘Eer aan God in de hoogste hemel
en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft.’

(Andere handschriften lezen: ‘en vrede op aarde; hij vindt vreugde in de mensen’.)

14: In de mensen een welbehagen: en dat betekent wat precies?

¹⁵Toen de engelen waren teruggegaan naar de hemel, zeiden de herders tegen elkaar: ‘Laten we naar Betlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt.’¹⁶Ze gingen meteen op weg, en troffen Maria aan en Jozef en het kind dat in de voederbak lag.¹⁷Toen ze het kind zagen, vertelden ze wat hun over dat kind was gezegd.¹⁸Allen die het hoorden stonden verbaasd over wat de herders tegen hen zeiden,¹⁹maar Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en bleef erover nadenken.²⁰De herders gingen terug, terwijl ze God loofden en prezen om alles wat ze gehoord en gezien hadden, precies zoals het hun was gezegd.

19: Onthoud dit!

Bespreekvragen

- Probeer je voor te stellen: ineens moet het halve land gaan bewegen... Laat alles vallen en ga je inschrijven!
- En wie zijn de eersten die Jezus bezoeken? Herders! Ziet iedereen de ‘ironie’?
- Wat wordt bedoeld met vers 19, denken jullie?

Lukas 2

²¹Toen er acht dagen verstreken waren en hij besneden zou worden, kreeg hij de naam Jezus, die de engel had genoemd nog voordat hij in de schoot van zijn moeder was ontvangen.

21a: Genesis 17:9-14; Leviticus 12:3; Exodus 22:28-29

21b: ← Lukas 1:31/Mattheüs 1:21

²²Toen de tijd was aangebroken dat ze zich overeenkomstig de wet van Mozes rein moesten laten verklaren, brachten ze hem naar Jeruzalem om hem aan de Heer aan te bieden,²³zoals is voorgeschreven in de wet van de Heer: ‘Elke eerstgeboren zoon moet aan de Heer worden toegewijd.’²⁴Ook wilden ze het offer brengen dat de wet van de Heer voorschrijft: een koppel tortelduiven of twee jonge gewone duiven.²⁵Er woonde toen in Jeruzalem een zekere Simeon. Hij was een rechtvaardig en vroom man, die uitzag naar de tijd dat God Israël vertroosting zou schenken, en de heilige Geest rustte op hem.²⁶Het was hem door de heilige Geest geopenbaard dat hij niet zou sterven voordat hij de messias van de Heer zou hebben gezien.²⁷Gedreven door de Geest kwam hij naar de tempel, en toen Jezus’ ouders hun kind daar binnenbrachten om met hem te doen wat volgens de wet gebruikelijk is,²⁸nam hij het in zijn armen en loofde hij God met de woorden

22: Leviticus 12:1-8

23: Exodus 34:19-20; Leviticus 27:26-27; Numeri 18:12-18

²⁹‘Nu laat u, Heer, uw dienaar in vrede heengaan, zoals u hebt beloofd.

³⁰Want met eigen ogen heb ik de redding gezien

³¹die u bewerkt hebt ten overstaan van alle volken:

³²een licht dat geopenbaard wordt aan de heidenen en dat tot eer strekt van Israël, uw volk.’

29

| Jesaja 52:9-10; Jesaja ____: ____;
| Jesaja 46:13; Jesaja ____: ____;
| Jesaja 40:5

31

³³Zijn vader en moeder (in andere handschriften: Jozef en zijn moeder) waren verbaasd over wat er over hem werd gezegd.³⁴Simeon zegende hen en zei tegen Maria, zijn moeder: ‘Weet wel dat velen in Israël door hem ten val zullen komen of juist zullen opstaan. Hij zal een teken zijn dat betwist wordt,³⁵en zelf zult u als door een zwaard doorstoken worden. Zo zal de gezindheid van velen aan het licht komen.’

34: Jesaja ____: ____

³⁶Er was daar ook een profetes, Hanna, de dochter van Fanuel, uit de stam Aser. Ze was hoogbejaard; vanaf haar huwbare leeftijd had ze zeven jaar met haar man geleefd,³⁷en ze was nu al vierentachtig jaar weduwe. Ze was altijd in de tempel, waar ze God dag en nacht diende met vasten en bidden.³⁸Op dat moment kwam ze naar hen toe, bracht hulde aan God en sprak over het kind met allen die uitzagen naar de bevrijding van Jeruzalem.

38: Zie vraag

Bespreekvragen

- Wat vind je van de manier waarop God omgaat met Simeon?
- Idem met Hanna?
- Als je leest ‘de bevrijding van Jeruzalem’, aan welke profetie uit het OT denk je dan?

© Matthéüs 2

¹Toen Jezus geboren was in Betlehem in Judea, tijdens de regering van Herodes, kwamen er magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan. ²Ze vroegen: 'Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Wij hebben namelijk zijn ster zien opgaan en zijn gekomen om hem eer te bewijzen.' ³Koning Herodes schrok hevig toen hij dit hoorde, en heel Jeruzalem met hem. ⁴Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk samen om aan hen te vragen waar de messias geboren zou worden. ⁵'In Betlehem in Judea,' zeiden ze tegen hem, 'want zo staat het geschreven bij de profeet: ⁶"En jij, Betlehem in het land van Juda, bent zeker niet de minste onder de leiders van Juda, want uit jou komt een leider voort die mijn volk Israël zal hoeden."' ⁷Daarop riep Herodes in het geheim de magiërs bij zich; hij wilde precies van hen weten wanneer de ster zichtbaar geworden was, ⁸en stuurde hen vervolgens naar Betlehem met de woorden: 'Stel een nauwkeurig onderzoek in naar het kind. Stuur mij bericht zodra u het gevonden hebt, zodat ook ik erheen kan gaan om het eer te bewijzen.'

⁹Nadat ze geluisterd hadden naar wat de koning hun opdroeg, gingen ze op weg, en nu ging de ster die ze hadden zien opgaan voor hen uit, totdat hij stil bleef staan boven de plaats waar het kind was. ¹⁰Toen ze dat zagen, werden ze vervuld van diepe vreugde.

¹¹Ze gingen het huis binnen en vonden het kind met Maria, zijn moeder. Ze wierpen zich neer om het eer te bewijzen. Daarna openden ze hun kistjes met kostbaarheden en boden het kind geschenken aan: goud en wierook en mirre. ¹²Nadat ze in een droom waren gewaarschuwd om niet naar Herodes terug te gaan, reisden ze via een andere route terug naar hun land.

¹³Kort nadat zij op die manier de wijk genomen hadden, verscheen er aan Jozef in een droom een engel van de Heer. Hij zei: 'Sta op en vlucht met het kind en zijn moeder naar Egypte. Blijf daar tot ik je weer roep, want Herodes is naar het kind op zoek en wil het ombrengen.' ¹⁴Jozef stond op en week nog diezelfde nacht met het kind en zijn moeder uit naar Egypte. ¹⁵Daar bleef hij tot de dood van Herodes, en zo ging in vervulling wat bij monde van de profeet door de Heer is gezegd: 'Uit Egypte heb ik mijn zoon geroepen.'

¹⁶Toen Herodes begreep dat hij door de magiërs misleid was, werd hij verschrikkelijk kwaad, en afgaande op het tijdstip dat hij van de magiërs had gehoord, gaf hij opdracht om in Betlehem en de wijde omgeving alle jongetjes van twee jaar en jonger om te brengen. ¹⁷Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet Jeremia: ¹⁸'Er klonk een stem in Rama, luid wenend en klagend. Rachel beweende haar kinderen en wilde niet worden getroost, want ze zijn er niet meer.'

¹⁹Nadat Herodes gestorven was, verscheen er in een droom aan Jozef in Egypte een engel van de Heer. ²⁰De engel zei: 'Sta op, ga met het kind en zijn moeder naar Israël. Want zij die het kind om het leven wilden brengen, zijn gestorven.' ²¹Jozef stond op en vertrok met het kind en zijn moeder naar Israël. ²²Maar toen hij daar hoorde dat Archelaüs zijn vader Herodes was opgevolgd als koning over Judea, durfde hij niet verder te reizen.

Matthéüs 2

^[22c]Na aanwijzingen in een droom week hij uit naar Galilea. ²³Hij ging wonen in de stad Nazaret, en zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeten: 'Hij zal Nazoreeër genoemd worden.'

Lukas 2

⁴⁰Het kind groeide op, werd sterk en was begiftigd met wijsheid; Gods genade rustte op hem.

Lukas 2

³⁹Toen ze alles overeenkomstig de wet van de Heer hadden gedaan, keerden ze terug naar Galilea, naar hun woonplaats Nazaret.

1: Deuteronomium 18:9-14

2: Numeri 24:17-18; Jesaja 60:1-6

6: Micha __: __ - __

11: Psalm 72:15

11: Exodus 30:22-33

15: Hosea 11:1

17

| : Jeremia 31:15

18

19: 4 BC

22: En dat is droom 5!

23: Totaal onbekende verwijzing

23: Numeri 6:1-21

Jesaja __: __ - __; Jesaja __: __

Bespreekvragen

- Dit is in de eerste twee hoofdstukken van Matthéüs al de vijfde keer dat er gedroomd wordt, terwijl de andere drie evangelisten minder scheutig zijn met dromen. Waarom, denk je?
- We hebben hier al eens een studie over gedaan, maar kijk nog eens naar de profetieën die Matthéüs allemaal aanhaalt in dit korte stukje: wat vind je van die verwijzingen? Snap je ze?
- Offers moesten vaak bedekt worden met wierook, behalve offers die te maken hadden met zonde (herstel- of jaloezieoffer): waarom, denk je?
- Wat vind je van de reactie(s) van Herodes de Grote?

Lucas 2

⁴¹Zijn ouders gingen jaarlijks voor het pesachfeest naar Jeruzalem. ⁴²Toen hij twaalf jaar was, maakten ze weer hun gebruikelijke pelgrimstocht. ⁴³Na afloop van het feest vertrokken ze naar huis, maar Jezus bleef in Jeruzalem achter zonder dat zijn ouders (*Andere handschriften lezen: 'Jozef en zijn moeder'*) het wisten. ⁴⁴In de veronderstelling dat hij zich bij het reisgezelschap bevond, reisden ze een hele dag voordat ze hem overal onder hun verwanten en bekenden begonnen te zoeken. ⁴⁵Toen ze hem niet vonden, keerden ze terug naar Jeruzalem om hem daar te zoeken. ⁴⁶Na drie dagen vonden ze hem in de tempel, waar hij tussen de leraren zat, terwijl hij naar hen luisterde en hun vragen stelde. ⁴⁷Allen die hem hoorden stonden versteld van zijn inzicht en zijn antwoorden. ⁴⁸Toen zijn ouders hem zagen, waren ze ontzet, en zijn moeder zei tegen hem: 'Kind, wat heb je ons aangedaan? Je vader en ik hebben met angst in het hart naar je gezocht.' ⁴⁹Maar hij zei tegen hen: 'Waarom hebt u naar me gezocht? Wist u niet dat ik in het huis van mijn Vader moest zijn?' ⁵⁰Maar ze begrepen niet wat hij tegen hen zei. ⁵¹Hij reisde met hen terug naar Nazaret en was hun voortaan gehoorzaam. Zijn moeder sloot alles wat er met hem gebeurd was in haar hart.

41: Exodus 12:1-13:16

49: Exodus 23:17

Bespreekvragen

- De wijding van al het eerstgeborene, zoals Jezus dus, wordt gekoppeld aan Pesach en het feest der Ongezuurde broden: waarom ook maar weer?
- Voor de ouders (in spe) onder u: vindt u dit pedagogisch verantwoord, een twaalfjarige pas na een dag gaan zoeken?
- De tekst uit Exodus 23 wordt telkens als de feesten in de Wet voorgeschreven worden herhaald. Zou dit een van de redenen kunnen zijn dat Jezus hier zegt wat Hij zegt?
- Daar hebben we haar moederhart weer! De tekst vind je bij de herder en hier, maar hier suggereert Lukas dat zij dit telkens bij bijzondere gebeurtenissen deed. Wat betekent dat zinnetje nou eigenlijk?

Lucas 2

⁵²Jezus groeide verder op en zijn wijsheid nam nog toe. Hij kwam steeds meer in de gunst bij God en de mensen.

Bespreekvragen

- 'en de mensen': verwachtte je dat?

Bespreekvragen

- Laat ons de aap uit de mouw schudden: deze hele exercitie was uiteraard niet voor niets! Laat goed tot je doordringen waarom het ook al weer zo belangrijk is dat Jozef en Maria *through the Law motions* gingen.

